

Bijlagen Duurzaamheidsverslag 2018

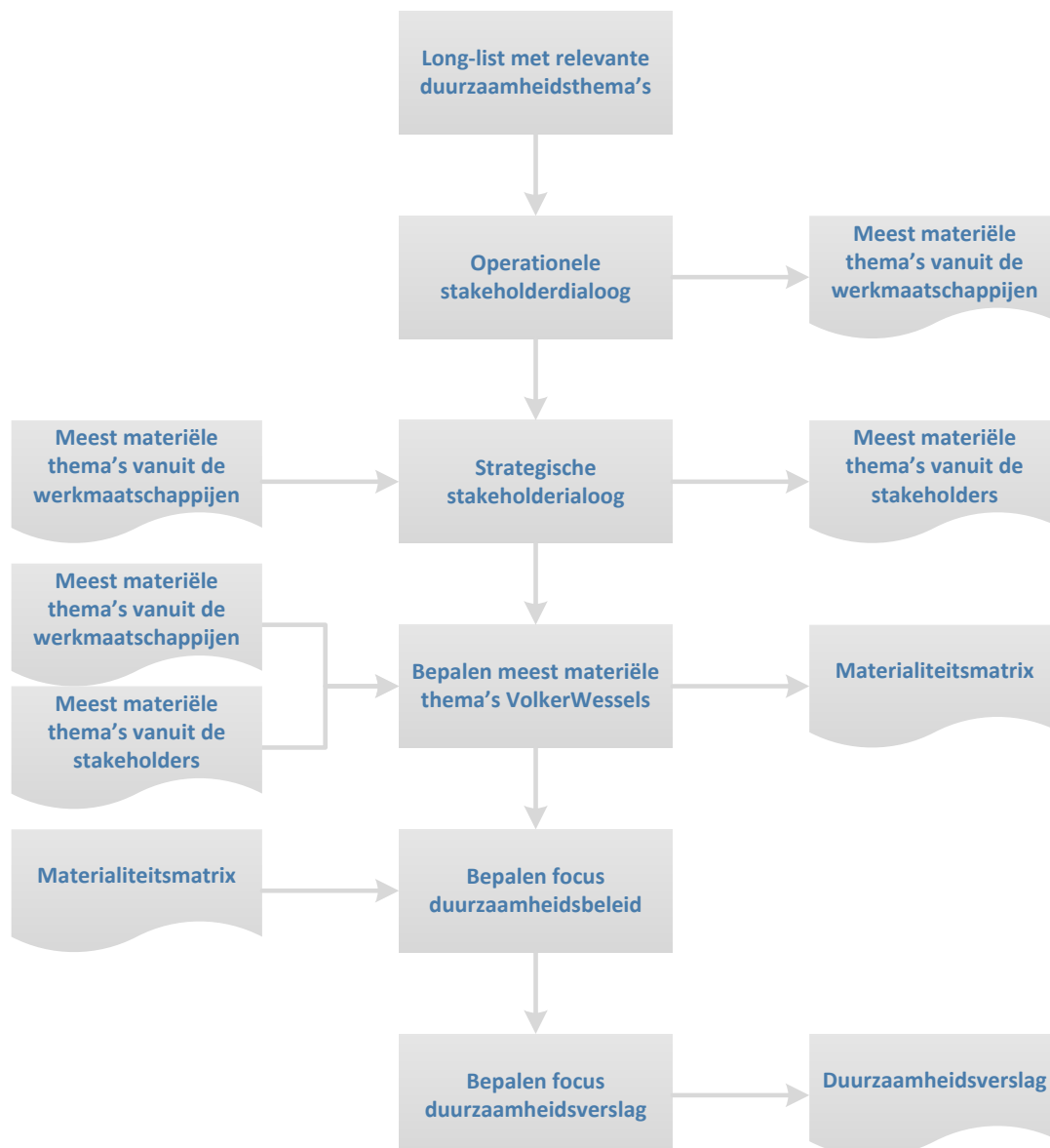
In deze bijlagen leest u meer over:

1. De totstandkoming van onze meest materiële duurzaamheidsthema's;
2. Hoe onze doelstellingen zich verhouden tot de 17 doelen die zijn opgesteld door Verenigde Naties voor 2030: de Sustainable Development Goals (SDG's);
3. Ons commitment aan de 10 principes van United Nations Global Compact.

1. Materialiteitsanalyse

VolkerWessels reflecteert ieder jaar op haar meest materiële duurzaamheidsthema's. Dit doet zij vanuit zowel haar eigen oogpunt, als vanuit het oogpunt van haar stakeholders. Hiervoor worden jaarlijks operationele en strategische stakeholderdialogen georganiseerd. Hierbij zijn vertegenwoordigers van VolkerWessels ondernemingen aanwezig, alsmede belangrijke stakeholders zoals opdrachtgevers, NGO's, kennisinstututen en de Maatschappelijke Raad van Advies (zie hiervoor ook het hoofdstuk "Bouwen aan een betere levenskwaliteit"). De Raad van Bestuur van VolkerWessels is vertegenwoordigd bij de jaarlijkse strategische stakeholderdialoog.

De uitkomsten van deze dialogen bepalen onze materialiteitsmatrix. De meest materiële thema's uit deze matrix bepalen vervolgens de focus van het duurzaamheidsbeleid en tevens de focus van het duurzaamheidsverslag van VolkerWessels. In onderstaande figuur wordt het jaarlijkse proces schematisch weergegeven.

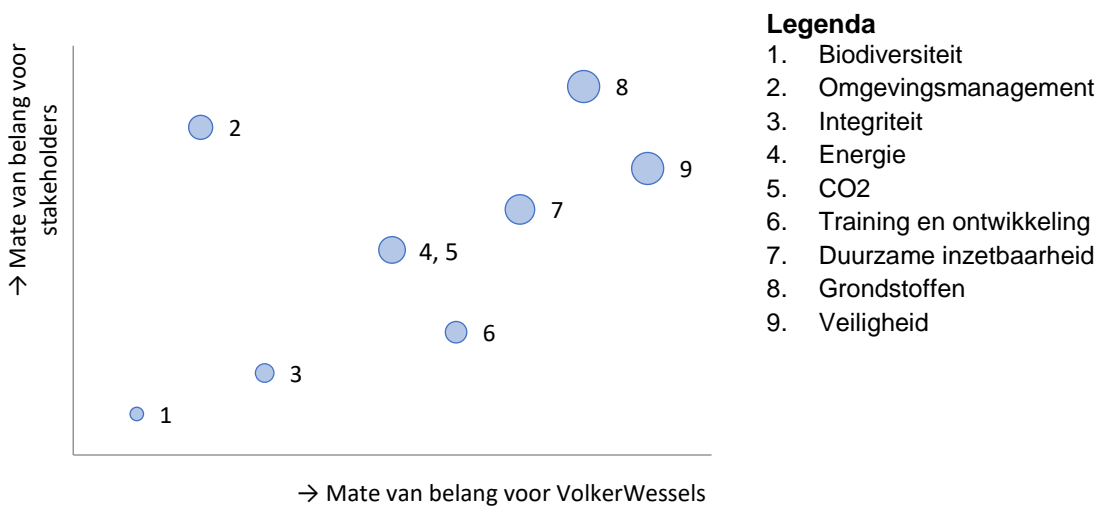

Materiële thema's VolkerWessels

In de afgelopen jaren hebben we samen met onze stakeholders drie pijlers benoemd die bepalen hoe wij ons beleid vormgeven. Dit is omdat onze invloed als bouwconcern op deze thema's het grootst is. Op deze drie gebieden kunnen we een grote positieve impact brengen voor de samenleving. Deze drie pijlers zijn gericht op de gebouwde omgeving:

1. Gezondheid
2. Natuurlijke omgeving
3. Werk- en sociale activiteiten

Het duurzaamheidsbeleid van VolkerWessels is gebouwd op deze drie pijlers, zowel op visie- als op activiteitsniveau. Meer hierover is te lezen in het hoofdstuk 'Bouwen aan een betere levenskwaliteit'. Onder elke pijler vallen een aantal van de meest materiële thema's voor VolkerWessels. De volgorde van de materiële thema's, zoals te zien is in de legenda van onderstaande figuur, laat prioritering van de thema's zien (1 = laagste prioriteit, 9 = hoogste prioriteit):

	Materialiteit	
	VolkerWessels	Stakeholders
Veiligheid	1	4
Grondstoffen	2	1
Duurzame inzetbaarheid (werkgelegenheid)	3	5
Training en ontwikkeling (werkgelegenheid)	4	7
CO₂	5	6
Energie	5	2
Integriteit	7	8
Omgevingsmanagement	8	3
Biodiversiteit	9	9

Veiligheid niet vrijblijvend

Veiligheid staat bij ons op de eerste plaats. Dit is een randvoorwaarde voor hoe we ons werk doen: we werken veilig, of we werken niet. Ons beleid is erop gericht om onverantwoorde situaties op de bouwplaatsen, kantoren en onderweg te voorkomen.

Bouwen aan een circulaire sector

Het volgende belangrijkste en meest materiële thema is Grondstoffen. VolkerWessels heeft een grote negatieve impact op het milieu door het grote volume primaire grondstoffen dat wordt gebruikt bij het realiseren van onze projecten. Tegelijkertijd zijn onze projecten te zien als grondstoffenbanken, en is VolkerWessels vaak in de ontwerpfase betrokken. Dit biedt kansen om circulaire ontwerpen te maken en op een positieve manier aan onze milieu-impact te werken. Dit doen we onder andere door te investeren in de ontwikkeling van het Madaster Materialenpaspoort, maar ook door de productie van onze twee grootste materiaalstromen – asfalt en beton – te verduurzamen. We hebben veel invloed op het productieproces van asfalt met onze eigen productielocaties en kunnen door ontwerpkeuzes veel invloed uitoefenen op de samenstelling en toepassing van beton. Hierover is meer te lezen in het hoofdstuk 'Grondstoffen' in het Duurzaamheidsverslag.

Energietransitie: hoogste tijd voor versnelling

Het thema CO₂ en energie is een onverminderd belangrijk thema, omdat het produceren van materiaal zoals beton en asfalt energie-intensief is. Dat heeft, samen met de uitvoering van onze projecten een significant aandeel in onze eigen CO₂-uitstoot. Dit wordt gevolgd door het derde groot aandeel, de uitstoot die wordt veroorzaakt verder op in de keten: de gebruiksfase. Als bouwconcern hebben we dus veel invloed. Te beginnen bij het minimaliseren van de negatieve impact door onze processen te verduurzamen. We kunnen positieve impact hebben door het ontwikkelen van nieuwe energieneutrale (of -positieve) concepten bijvoorbeeld op het gebied van woning- en utiliteitsbouw of innovaties zoals verwarming door middel van lage temperatuur aardwarmte.

Cultuur en leiderschap

Werkgelegenheid is een heel belangrijk thema voor VolkerWessels. Er is in Nederland een ernstig tekort aan vakmensen in de bouw, wat het risico op vertragingen van projecten tot gevolg heeft. Als we succesvol willen zijn en blijven, moeten we anticiperen op deze ontwikkeling. Als grote werkgever hebben we veel invloed op de werkbeleving van mensen. We beseffen ons dat we negatieve invloed kunnen hebben door hoge werkdruk met stress als gevolg of door onprettige situaties op de werkvloer. Bij VolkerWessels voeren we actief beleid op het gebied van een sterke veiligheidscultuur en een prettige werkomgeving met voldoende mogelijkheden tot ontwikkeling en opleiding. We kunnen een positieve impact hebben op de samenleving door sociaal te ondernemen. Dat betekent dat we mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt een plek bieden en om hen zodanig op te leiden dat zij niet meer terugvallen in een uitkeringssituatie.

Onze invloed in de keten

In de tabel op de volgende pagina wordt per thema weergegeven welke doelstellingen we hebben geformuleerd voor onszelf en voor onze keten. Sommige doelstellingen omvatten zowel onszelf als onze keten.

Thema	Doelstelling 2020 VolkerWessels	Doelstelling 2020 Keten
Gezondheid		
Veiligheid	<ul style="list-style-type: none"> ▪ IF-rate: 3,5 ▪ Versterking van de veiligheidscultuur ▪ WAVE en Samen Slimmer Bouwen als elkaar versterkende programma's ▪ Veiligheidsladder trede 3 voor alle ondernemingen ▪ Verder uitrollen centrale registratie ongevallen 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Actieve medewerking aan de ontwikkeling van producten volgend uit de Governance Code 'Veiligheid in de Bouw' ▪ Oderaannemers betrekken bij WAVE
Natuurlijke omgeving		
Grondstoffen	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Afvalscheidingspercentage verhogen naar 100% hoogwaardige toepassing ▪ Volledig hergebruik in hoogwaardige toepassing: 97% recycling ▪ Reductie van inkoop primaire grondstoffen <ul style="list-style-type: none"> ○ 25% minder primair houtinkoop ○ 25% minder primair staalinkoop ○ 25% minder primair betoninkoop ○ 10% minder inkoop van primaire asfaltgrondstoffen ○ 100% duurzame houtinkoop ▪ 25% minder afvoer van afval per € omzet 	
CO₂ en energie	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 10% CO₂-reductie per € omzet ten opzichte van 2014 ▪ 5% CO₂-reductie Scope 3 per m³ van betonproducten ten opzichte van 2014 ▪ 5% CO₂-reductie Scope 3 van asfaltproducten per ton asfalt ten opzichte van 2014 	
Biodiversiteit	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uitrollen van interne campagne voor de bevordering van biodiversiteit ▪ 20 projecten per jaar met minimaal 2 maatregelen die biodiversiteit bevorderen 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 2 inspirerende projecten per jaar
Werk en sociale activiteiten		
Werkgelegenheid	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Social Return score van 3,7% ▪ Inzetten op interne opvolging ▪ Investeren in duurzame inzetbaarheid ▪ Voorlichting om gelijke kansen te stimuleren 	
Omgevingsmanagement	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 15 projecten met 2 maatregelen uit de richtlijn duurzame bouwplaats ▪ 15 projecten met 2 maatregelen uit de Menukaart Bouwlogistiek ▪ 100% van de projecten voldoet aan richtlijnen Bewuste Bouwers ▪ Minimaal 150 projecten per jaar aanmelden bij Bewuste Bouwers 	
Integriteit	<p>Elke medewerker moet weten:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. hoe hij/zij moet omgaan met integriteitsdilemma's binnen zijn/haar werkveld 2. bij wie hij/zij terecht kan als hij/zij hierover wil overleggen 3. bij wie hij/zij eventuele overtredingen van de gedragscode kan melden 	

2. Volkerwessels en de Sustainable Development Goals

De SDG's zijn vastgesteld door de VN lidstaten en zijn per januari 2016 in werking getreden. De SDG's zijn het vervolg op de Millenium Goals en hebben betrekking op het klimaat, armoede, gezondheidszorg, onderwijs en andere maatschappelijke uitdagingen. De SDG's zijn ingesteld voor 2030 en vragen van alle betrokken partijen, van overheid tot bedrijfsleven tot maatschappelijke organisaties, om een bijdrage om deze doelen te realiseren.

In 2016 hebben we verkend hoe onze visie aansluit bij de SDG's en hoe deze doelen ons verder kunnen inspireren om ons beleid verder door te ontwikkelen. In 2017 hebben we als VolkerWessels verder gewerkt aan de ontwikkeling van onze aanpak en onze analyse op de SDG-doelen geactualiseerd. In het duurzaamheidsverslag staan bij onze eigen doelstellingen per materieel thema vermeld, door middel van een icoon, met welke SDG's deze verband houden. In de volgende paragrafen lichten we toe hoe we de SDG's koppelen aan onze doelstellingen.

2.1 Gezondheid

Veiligheid

Uit de analyse is gebleken dat het thema gezondheid een erg sterke link heeft met SDG 11, Duurzame steden en gemeenschappen en dat ook met SDG 3 Goede gezondheid en welzijn een link te vinden is. Ons veiligheidsbeleid is gericht op de veiligheid en gezondheid van de medewerkers. Naast ons veiligheidsbeleid, richten we onze innovaties op de gezondheid van de eindgebruiker, van de bewoners van huizen, tot de gezonde stad in zijn algemeenheid. Zo werken we onder andere aan een nieuw gezond en circulair woonconcept.

Gezondheid			
SDG	SDG Target	Doel 2020 of initiatief VolkerWessels	Indicator VolkerWessels
3. Goede gezondheid en welzijn	3.6 Tegen 2020 het aantal doden en gewonden in het verkeer wereldwijd halveren.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 2020: IF rate van 3.5 ▪ Versterking van de veiligheidscultuur ▪ WAVE en SSB als elkaar versterkende programma's ▪ Verder uitrollen centrale registratie ongevallen 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ IF rate
11. Duurzame steden en gemeenschappen	11.6 Tegen 2030 de nadelige milieu-impact van steden per capita reduceren, ook door bijzondere aandacht te besteden aan de luchtkwaliteit en aan het gemeentelijk en ander afvalbeheer.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 2020: 25% reductie van afval per euro omzet (in vergelijking tot 2014) ▪ Circulaire BouwHub ▪ Slimme bouwlogistiek 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Afvalscheidingspercentage

2.2 Natuurlijke omgeving

Grondstoffen

Onze doelstellingen voor grondstoffen richten zich hoofdzakelijk op afvalscheiding, hergebruik en duurzaam inkopen. Deze zijn verbonden aan SDG 9. Industrie, innovatie en infrastructuur, en SDG 12. Verantwoorde consumptie en productie. Deze SDG's omvatten het ondernemen en produceren op zo een manier dat een bijdrage wordt geleverd aan een duurzame wereld en economie door verstandig gebruik van grondstoffen. Dit staat ook centraal bij de pijler natuurlijke omgeving van het concept levenskwaliteit. Vanwege onze werkzaamheden in de waterinfrastructuur, zoals de aanleg van

viaducten en onze toenemende kennis en diensten op het gebied van waterveiligheid zien we ook een bijdrage aan SDG 6. Schoon water en sanitair.

CO₂ en energie

Hoewel VolkerWessels niet direct energie levert, zien we wel een sterk verband met SDG 7. Betaalbare en duurzame energie. Dit doel gaat over de toegang tot duurzame energie. Wij leggen infrastructuur en installaties voor duurzame energie aan, en innoveren met nieuwe vormen van duurzame energie, zoals Lage Temperatuur Aardwarmte. Meer hierover is te lezen in het hoofdstuk over dit thema in het verslag. Eén van onze doelstellingen richt zich op de energienota-nul-woningen, dit zijn huizen die duurzame energie opwekken, zodanig dat in de eigen energiebehoefte kan worden voorzien.

Ook zien we een verband met SDG's 9. Industrie, innovatie en infrastructuur, SDG 12. Verantwoorde productie en consumptie en SDG 13. Klimaatactie. Deze gaan over het reduceren van negatieve impact op het milieu door onder andere productie. Met onze CO₂-reductiedoelstellingen ligt daar een sterk verband. Daarnaast gaat het over het beheersen van de risico's van klimaatverandering.

Biodiversiteit

Op het gebied van natuur liggen onze doelstellingen voor dit thema het dichtst bij SDG. 15 Leven op het land. Door toenemende aandacht en ambities voor natuurinclusief bouwen willen we bijdragen aan de groen en gezond ecosysteem.

Natuurlijke omgeving			
SDG	SDG Target	Doel 2020 of initiatief VolkerWessels	KPI VolkerWessels
6. Schoon water en sanitair	6.4 Tegen 2030 in aanzienlijke mate de efficiëntie van het watergebruik verhogen in alle sectoren en het duurzaam winnen en verschaffen van zoetwater garanderen om een antwoord te bieden op de waterschaarste en om het aantal mensen dat af te rekenen heeft met waterschaarste, aanzienlijk te verminderen.	-	-
7. Betaalbare en duurzame energie	7.2 Tegen 2030 in aanzienlijke mate het aandeel hernieuwbare energie in de globale energiemix verhogen.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 2.000 energienota-nul woningen per jaar 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Energienota-nul woningen
9. Industrie, innovatie en infrastructuur	9.4 Tegen 2030 de infrastructuur moderniseren en industrieën aanpassen om hen duurzaam te maken, waarbij de focus ligt op een grotere doeltreffendheid bij het gebruik van hulpbronnen en van schonere en milieuvriendelijke technologieën en industriële processen, waarbij alle landen de nodige actie ondernemen volgens hun eigen respectieve mogelijkheden.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 10% CO₂-reductie per euro omzet (in vergelijking tot 2014) (scope 1 en 2) ▪ 5% CO₂-reductie per m³ (betonproducten) ten opzichte van 2014 ▪ Duurzame materieeldiensten ▪ Duurzaam wagenpark 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CO₂-footprint (scope 1 en 2) ▪ CO₂-uitstoot van betonproducten (scope 3)

12. Verantwoorde consumptie en productie	<p>12.2 Tegen 2030 het duurzame beheer en het efficiënte gebruik van natuurlijke hulpbronnen realiseren.</p> <p>12.4 Tegen 2020 komen tot een vanuit milieuvriendelijk beheer van chemicaliën en van alle afval gedurende hun hele levenscyclus, in overeenstemming met afgesproken nationale kaderovereenkomsten, en de uitstoot aanzienlijk beperken in lucht, water en bodem om hun negatieve invloeden op de menselijke gezondheid en het milieu zoveel mogelijk te beperken.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Afvalscheidingspercentage 100% ▪ 25% minder afvoer van afval per euro omzet ten opzichte van 2014 ▪ 10% minder inkoop van primaire asfaltgrondstoffen ten opzichte van 2014 ▪ 25% minder primair betoninkoop ten opzichte van 2014 ▪ 100% duurzame houtinkoop ▪ Circulaire ontwerpstrategieën 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Hoeveelheid afval ▪ Afvalscheidingspercentage ▪ Recycling percentage ▪ Gevaarlijk afval ▪ Secundair materiaal gebruikt in betonproducten (% hergebruik) ▪ Secundair materiaal gebruikt in asfaltproducten (% hergebruik)
13. Klimaatactie	<p>13.1 De veerkracht en het aanpassingsvermogen versterken van met klimaat in verband te brengen gevaren en natuurrampen in alle landen.</p>	<p>-</p>	<p>-</p>
15. Leven op het land	<p>15.5 Dringende en doortastende actie ondernemen om de aftakeling in te perken van natuurlijke leefgebieden, het verlies van biodiversiteit een halt toe te roepen en, tegen 2020, de met uitsterven bedreigde soorten te beschermen en hun uitsterven te voorkomen</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uitrollen van interne campagne voor de bevordering van biodiversiteit ▪ 20 projecten per jaar met minimaal 2 maatregelen die biodiversiteit bevorderen 	<p>-</p>

2.3 Werk en sociale activiteiten

Werkgelegenheid

Onze doelstellingen voor werkgelegenheid komen goed overeen met SDG 8. Waardig werk en economische groei, omdat het gaat over het creëren van een inclusieve arbeidsmarkt. Dat gaat voor ons over training en opleiding van onze medewerkers, én over duurzame inzetbaarheid. Daarnaast is een speerpunt van ons beleid sociaal ondernemerschap. Dat wil zeggen we onszelf het doel stellen om een groter deel van ons werk willen laten vervullen door mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Integriteit

Net als voor Werkgelegenheid, dragen onze doelstellingen voor het thema Integriteit bij aan SDG 8. Waardig werk en economische groei. Integer zaken doen is een belangrijke voorwaarde voor al onze activiteiten, en om (vol)waardig werk te bieden aan onze medewerkers.

Omgevingsmanagement

In ons beleid voor dit onderwerp richten we ons op een goede buur zijn, door verzorgde bouwplaatsen, goede relaties en dialoog met de omgeving en door hinder zoveel mogelijk te beperken. Onze doelstellingen richten zich op participatie en tevredenheid van de community. Zo dragen onze activiteiten en doelstellingen voor omgevingsmanagement bij de SDG 11. Duurzame steden en gemeenschappen.

Werk en sociale activiteiten			
SDG	SDG Target	Doel 2020 of initiatief VolkerWessels	KPI VolkerWessels
8. Waardig werk en economische groei	8.5 Tegen 2030 komen tot een volledige en productieve tewerkstelling en waardig werk voor alle vrouwen en mannen, ook voor jonge mensen en personen met een handicap, alsook een gelijk loon voor werk van gelijke waarde.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 3,7% Social Return score ▪ Inzetten op interne opvolging ▪ Investeren in duurzame inzetbaarheid ▪ Voorlichting om gelijke kansen te stimuleren ▪ Elke medewerker moet weten: <ol style="list-style-type: none"> 1. hoe hij/zij moet omgaan met integriteitsdilemma's binnen zijn/haar werkveld 2. bij wie hij/zij terecht kan als hij/zij hierover wil overleggen 3. bij wie hij/zij eventuele overtredingen van de gedragscode kan melden. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Social Return score ▪ Aantal integriteit meldingen
11. Duurzame steden en gemeenschappen	11.3 Tegen 2030 inclusieve en duurzame stadsontwikkeling en capaciteit opbouwen voor participatieve, geïntegreerde en duurzame planning en beheer van menselijke nederzettingen in alle landen.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 100% van de projecten voldoet aan richtlijnen Bewuste Bouwers ▪ Minimaal 150 projecten per jaar aanmelden bij Bewuste Bouwers ▪ 15 projecten met 2 maatregelen uit de richtlijn duurzame bouwplaats ▪ 15 projecten met 2 maatregelen uit de Menukaart Bouwlogistiek 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Aantal bouwplaatsen aangemeld bij Bewuste Bouwers

2.4 United Nations Global Compact

VolkerWessels is gebaseerd in meerdere landen. Wij houden ons aan de nationale en internationale wetgeving. We committeren ons daarnaast aan de internationale richtlijnen van de [United Nations Global Compact](#). Binnen Global Compact bundelen bedrijven hun krachten met de Verenigde Naties om een wereld te creëren die duurzamer en socialer is. Deelnemende organisaties committeren zich aan het toepassen van de tien universele, door de Verenigde Naties uitgedragen principes op het gebied van mensenrechten, arbeid, milieu en corruptiebestrijding. VolkerWessels ondersteunt deze principes. We ondertekenden Global Compact in 2016, en we zullen in onze jaarlijkse verslaglegging rapporteren over de invulling die wij hieraan geven.

Leeswijzer UNGC Principles

In het Duurzaamheidsverslag 2018 rapporteren we over onze duurzame prestaties en laten we zien hoe wij in 2018 hebben gewerkt aan onze doelstellingen en de voortgang daarvan. In onderstaande leeswijzer is terug te vinden op welke plaatsen wij inhoudelijk rapporteren over de 10 thema's en bijbehorende principes van de United Nations Global Compact (UNGC).

Principe	Vindplaats duurzaamheidsverslag	Pagina
1. Bedrijven dienen de internationaal aanvaarde mensenrechten te steunen en te respecteren.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Hoofdstuk Veiligheid ▪ Hoofdstuk Omgevingsmanagement (w.o. Bewuste Bouwers) ▪ Hoofdstuk Integriteit (Gedragscode) 	32 - 36 60 - 63 64 - 66
2. Bedrijven dienen zich er steeds van te vergewissen dat zij niet medeplichtig zijn aan schending van mensenrechten.		
3. Bedrijven dienen de vrijheid van vakvereniging en de effectieve erkenning	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Hoofdstuk Integriteit (Gedragscode en Vertrouwenslijn) 	64 – 66 55 - 59

<p>van het recht op collectieve onderhandelingen te steunen.</p> <p>4. Bedrijven dienen zich in te spannen voor de uitbanning van iedere vorm van verplichte en gedwongen arbeid.</p> <p>5. Bedrijven dienen zich in te spannen voor de effectieve afschaffing van kinderarbeid.</p> <p>6. Bedrijven dienen zich in te spannen voor de uitbanning van discriminatie in arbeid en beroep.</p>	<p>(Dit heeft betrekking op cao-onderhandelingen. Als lid van Bouwend Nederland is dit geregeld)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Hoofdstuk Werkgelegenheid (beleid op Social Return on Investment) 	
<p>7. Bedrijven dienen voorzorg te betrachten bij hun benadering van milieu-uitdagingen.</p> <p>8. Bedrijven dienen initiatieven te ondernemen om een grotere verantwoordelijkheid voor het milieu te bevorderen.</p> <p>9. Bedrijven dienen de ontwikkeling en de verspreiding van milieuvriendelijke technologieën te stimuleren.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Hoofdstuk Omgevingsmanagement, Bewuste Bouwers ▪ Hoofdstuk Bouwen aan een betere levenskwaliteit ▪ Hoofdstuk Onze Omgeving: In control statements ▪ Hoofdstuk Grondstoffen ▪ Hoofdstuk CO₂ en Energie <p>Zie ook: 1. Materialiteitsanalyse van dit document</p> <p>Zie ook: “Verantwoordelijkheden” per themahoofdstuk</p>	<p>60 – 63 14 – 19 20 - 28 37 – 45 46 – 50</p>
<p>10. Bedrijven dienen elke vorm van corruptie tegen te gaan, inclusief afpersing en omkoping.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Hoofdstuk Integriteit 	<p>64 – 66</p>

3. Verslaglegging 2019

Onze strategie en aanpak levenskwaliteit blijft in beweging. In de toekomst zullen de drie pijlers steeds vaker terugkomen in externe berichtgeving. We hebben in 2017 de drie levenskwaliteit-thema's meer leidend laten zijn in dit verslag. In 2018 hebben we deze focus behouden. In 2019 werken we verder aan nieuwe doelstellingen voor levenskwaliteit. Daarnaast nadert het doeljaar 2020 van onze duurzaamheidsdoelstellingen. We hebben in het afgelopen jaar voorbereidend werk gedaan voor nieuwe 2025 doelstellingen. De doelstellingen zullen worden gelinkt aan zes initiatieven en de drie pijlers van levenskwaliteit. Dit beschrijven we in het Duurzaamheidsverslag 2018. We maken de doelstellingen komend jaar definitief, met behulp van onze ondernemingen, en verwachten deze in het verslag van 2019 te kunnen presenteren. Daarnaast willen we de SDG's per pijler en thema in de nieuwe doelstellingen structureler aan bod laten komen.

Dit duurzaamheidsverslag hebben we uitgebreid met informatie van onze bedrijfsactiviteiten in Noord-Amerika en Duitsland. We richten ons de komende jaren op de inrichting van een solide rapportageproces. We streven ernaar om de assurance op hetzelfde niveau te krijgen als Nederland.